

Participatiebeleid Haarlemmermeer in het kort

Nog niet vastgesteld door de raad van Haarlemmermeer; versie 2-2-2026

1. Waarom dit nieuwe beleid?

De gemeente Haarlemmermeer organiseert al jaren participatie — inwoners, ondernemers en organisaties denken en praten mee over plannen en beleid. Inwoners geven aan dat ze te weinig mogelijkheden hebben om mee te denken en praten. De rijksoverheid heeft in een wet bepaald, dat overheden participatiebeleid moeten hebben. Verder is het de ambitie van het gemeentebestuur om vast te leggen hoe we omgaan met inwoners, ondernemers en organisaties bij participatie.

Daarom heeft de gemeente in 2025 dit nieuwe participatiebeleid opgesteld. Het concept is gebaseerd op gesprekken met dorps- en wijkraden, de Participatieraad, het Haarlemmermeers Ondernemersplatform, de Jongerengemeenteraad en medewerkers van de gemeente zelf. Vervolgens is het aangeboden aan alle inwoners, ondernemers en organisaties van Haarlemmermeer voor een reactie. Aan de hand van de reacties is het beleid aangepast naar dit definitieve en vernieuwde participatiebeleid.

Het doel van het beleid is om samen duidelijkheid en vertrouwen te creëren. Inwoners weten voortaan waar ze aan toe zijn bij participatie en de gemeente weet wat inwoners van haar mogen verwachten.

2. Participatie en de Omgevingswet

De Omgevingswet versimpelt en versnelt processen. Het idee is dat iemand die een plan of project heeft met de omgeving in gesprek gaat, waar eerder de gemeente dat vooral deed. Daarmee verbetert het plan en kan de gemeente vervolgens afgewogen een beslissing nemen. Participatie is in zulke gevallen meestal niet verplicht. Degene die het plan of project maakt, mag zelf weten of en hoe hij de omgeving mee laat denken. Bij plannen in de Omgevingswet die de gemeente zelf maakt, is de gemeente verplicht zich aan haar eigen participatiebeleid te houden.

3. Wat verstaan we onder participatie?

Participatie betekent: gevraagd en ongevraagd invloed uitoefenen op beleid, plannen en projecten van de gemeente. Dat is belangrijk omdat inwoners, ondernemers en organisaties vaak veel weten over een onderwerp of een gebied. Invloed uitoefenen kan op verschillende manieren:

Niveau	Wat betekent het?	Wat doet de gemeente ermee?
Meedenken	Inwoners delen ideeën, meningen en ervaringen.	De gemeente gebruikt de inbreng om plannen te verbeteren.
Meepraten	Inwoners geven advies over oplossingen.	Adviezen wegen zwaar mee; als ze niet worden overgenomen, legt de gemeente uit waarom.
Meebeslissen	Inwoners en gemeente werken samen aan keuzes.	De gemeente besluit de gezamenlijke keuzes uit te voeren binnen vastgestelde kaders.

Belangrijk: informeren is géén participatie. Inwoners moeten niet alleen iets horen, maar ook invloed kunnen uitoefenen. Informeren is wel nodig om te kunnen participeren.

Daarnaast onderscheiden we:

- Inwonerparticipatie: de gemeente heeft een plan en vraagt inwoners om mee te denken.
- Overheidsparticipatie: inwoners of organisaties hebben een plan en de gemeente denkt mee of ondersteunt.

Dit beleid gaat over inwonerparticipatie. Met 'we' bedoelen we in deze samenvatting de gemeente.

4. Wat wil de gemeente bereiken?

We maken werk van participatie, omdat we geloven dat het samen beter wordt. Daarom is het uitgangspunt dat we altijd nagaan of we participatie kunnen en moeten organiseren. We willen samen bouwen aan een leefbare, betrokken en betrouwbare gemeente.

Participatie moet zorgen voor:

- Betere plannen en besluiten door kennis uit de samenleving.
- Meer begrip en vertrouwen tussen inwoners en gemeente.
- Meer gedeelde verantwoordelijkheid voor onze leefomgeving.

We beseffen: niet iedereen kan altijd tevreden zijn. De gemeenteraad neemt uiteindelijk besluiten, waarbij het algemeen belang leidend is.

5. Houding en gedrag

Goede participatie vraagt ook om de juiste houding en gedrag:

- Open en gelijkwaardig samenwerken;
- Respect voor ieders rol;
- Oog voor de mensen die niet vanzelf meepraten;
- En altijd terugkoppelen wat er met inbreng is gedaan.

We evalueren de participatietrajecten: wat ging goed, wat kan beter? Zo leren we voortdurend.

Dit beleid betekent niet dat iedereen altijd overal over mee kan praten. We gebruiken een stappenplan om te bepalen hoe en met wie we participeren.

6. Hoe doen we participatie

Om elk participatietraject goed voor te bereiden, kijken we eerst of en hoe uitgebreid we participeren. Vervolgens gebruiken we steeds dezelfde zeven vragen om een participatieplan te maken.

Zo denken we vooraf goed na over het doel, de doelgroep en de juiste aanpak:

1. Wat is het doel van de participatie?
2. Wie willen we betrekken?
3. Waar kan het wel of niet over gaan (hoeveel ruimte is er)?
4. Hoeveel invloed heeft de inbreng op het besluit?
5. Welke rollen zijn er (inwoners, raad, college, medewerkers)?
6. Wanneer participeren we (momenten in het proces)?
7. Hoe participeren we (werkvormen en kanalen)?

Hierdoor ontstaat er maatwerk per project. Sommige projecten lenen zich niet voor participatie. Als we besluiten om niet te participeren, leggen we dat uit.

We organiseren nu ook al participatie. We nodigen inwoners online (socials, website, Informeer) en offline (brieven, dorps- en wijkraden, flyers) uit om mee te denken, mee te praten of mee te beslissen. Dat blijven we doen. Voor informatie kunnen inwoners terecht bij de [gebiedsmanagers](#).

7. Afspraken – wat inwoners van de gemeente mogen verwachten

Als we participeren doen we dit:

Om samen plannen beter te maken - participatie is geen doel op zich, maar een middel voor betere plannen.

Tijdig – er is nog ruimte voor invloed.

Duidelijk en eerlijk – we leggen uit wat het proces is en hoeveel invloed er is.

Met de direct betrokkenen – we betrekken de mensen die het raakt.

Open – we staan open voor ideeën en perspectieven.

Doordacht – elk traject start met een participatieplan, gebaseerd op de zeven vragen.

Gelijk geïnformeerd – iedereen krijgt dezelfde, begrijpelijke informatie.

Inclusief – we zorgen dat ook stille of moeilijk bereikbare groepen meedoen.

Terugkoppeling – we laten zien wat er met de inbreng is gedaan.

Evaluatie – we leren van het participatietraject.

9. Hoe verder?

Het participatiebeleid is opgeschreven en met juridische, bindende regels vastgelegd in de participatieverordening Haarlemmermeer. Nu is het zaak om:

- Het beleid uit te voeren bij nieuwe plannen;
- Het *uitdaagrecht* (het recht om gemeentelijke taken over te nemen) in 2026 verder uit te werken;
- In 2028 dit participatiebeleid te evalueren - samen met inwoners en partners.

Samenvattend

Met dit beleid wil de gemeente Haarlemmermeer samenwerken aan plannen in de samenleving, zodat die (nog) beter worden. In openheid, met duidelijke afspraken en ruimte voor echte invloed. Dat doet de gemeente volgens een vast stappenplan met 7 vragen. En de gemeente houdt zich daarbij aan de afspraken.